

Mojelen hetenkint kétszer:

CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.

Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudaaház.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.

Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 80 kr.

Nyiltér soronkint 12 kr. o. é.

A gazdaszat alapvelei.

II.

1. A föld, melyet közönséges néven így szoktunk nevezni, különböző és sokféleképen vegyült elemek és alkotórészekből áll. A földisme és vegytan, de sőt maga a földészet is, az utóbbi tüzetes kutatások után tökéletesen megcsáfolták, azon ezelőtt általán elterjedve volt hitet, hogy csupán gyakorlati gazdaszat s az ez uton merített tapasztalat teljesen elegendő annak elérésére, mit az embernek tudnia kell, hogy termő birtokát hasznosithassa és jövedelmezővé tehesse. —

Be van már győzve, hogy azon területek is, melyek ez előtt terméketlennek jelezve, parlagon heverték, — a gazdaszat előhaladása, ennek a természet és vegytannali összeköttetése folytán — most már gazdagon jövedelmező vagyonná váltak; — mert az emberi ész feladata a tökéletességet azon arányban kutatni fel, a minő arányban az a teremtő erő által teljes nagyságával fedezve elébe állított.

És a gazdaszat fogalma nem csupán élettermelés és marha tenyésztésben határozatik meg; — hanem e fogalmat azon tétel, melyszerint a tulajdonunkban levő vagy kezelésünkre bizott vagyont a lehető legjobban jövedelmezővé birjuk tenni — fogja legigazabban kifejezni. —

Ekként — mert gyakorlatilag is ismert dolog, hogy nem minden terület alkalmas ugyanazon egynemű gazdaszati üzletre; míg az egyik rész gazdag kalászt, vagy egészséges legelő füvet terem, addig a másik terület konkolyt és rozsnokot, legelőben pedig mérgező növényt nevel, — elvitáztatlan, hogy az ilyen területek hasznosítására — a termő föld előidézésére (humus) igénybe kell vennünk a természet tudományt, hogy ennek szabályain folyó vegytani műtételek folytán a czélt, melyre törekszünk, elérhessük.

És az értelmes gazdaszatban helyt foglalt ezen elvnel fogva természetani szempontból adjuk a föld alatt közönségesen nevezni szokott test és alkotórészei leírását. —

A föld alkotórészei leginkább: kova — agyag és mész, — kevésbé keserény — melynek legnagyobb része vastartalmu — és még némely jelentéktelen minőségben fölmerülő különböző testek. Ezen felül van még egy vegyület, — mely egyedül alkalmas a termelésre; melyet poros minőségeért szinte földnek és pedig: hant vagy szin földnek, tenyész földnek, iszap földnek vagy pedig növény-állati földnek szoktunk nevezni, — mely keverék azonban annyira különböző alkotórészekből van vegyülve, hogy azt mindennek inkább nevezhetni mint földnek niért az, a gazdaszat szótárában, a latin humus szóval pótoltatik.

Hogy a szoros értelemben föld és a humus közti eltérőséget megismerjük, tudnunk kell a földnek azon elválhatlan tulajdonságát; hogy azok összetartó, s egymástól bizonyos ható, előttiünk még eddig ismeretlen erő nélkül — el nem választhatók, szilárdnak és összefüggők, s ugyan azért a természetben ismert szentetlen testek által azokat úgy szét bontani nem lehet, hogy előbbi minőségükhez

vissza ne essenek. A humus ellenben szét választható, s egyedül a növényi és állati élet által megtermelt képződvény, mely a benne foglalt alkotórészeknél, s a külső befolyásnál fogva át változik és felbomlik, magát a föld felszínén a benne rejlő, vagy bele fektetett szerves hatásonál fogva újból átalakítja; mihez képest a reá gyakorlott különböző hatás szerint, különböző minőséget és tulajdonságot veszzen fel. —

Eként a jövő számban szólani akarunk az alap földről általában, — azontúl, az egyesekről részletesen, és úgy tovább azok keverése és alakításáról. —K.—

A vizgyógyaszat érdekében.

I.

(Folytatás.)

Sok adatot, sok ismeretet, sok szép eszmét köszönhetünk az emberi szervezet titkainak kiismerésére nézve a vizgyógyintézeteknek. Ezért örömmel látjuk azok keletkezését mind egészségi mind tudományos szempontból a nagyvilág, vagy kis de becses hazánk bár mely vidékén — annyival inkább itt a felvidéken, hol arról hogy hivatásának, ha kellő méltánylatban fog részesülni, teljesen megfelelend, — annál kevésbé kételkedhetünk, minél inkább egybe hasonlítjuk helyzetét a világ legelső s legjelentékenyebb vizgyógyintézetével a „Grafenbergen“.

II.

Minél több oldalról tanulmányozzuk az emberi szervezetben történő vegytani, élet és lélektani mozgalmakat; ezeknek egymáshoz viszonyát, egybefüggését s általában azt: mit képes megbirni, megszokni testi s lelki tehetségei általa nélkül az emberi szervezet — annál inkább meggyőződünk, hogy ugynevezett rendes, ildomos vagy divatos életmódunk kivált a városokban oly kisértése a bennünk rejlő s működő erők túlterhelésének vagy túlfeszítésének, melynel fogva ezeknek legtöbb esetben idővel meg kell törniök vagy ki kell merülniök . . . s ezért hal el kivált városainkban idő előtt még azon értelmes nép is, mely falun ugyesebben tudná övni magát az időjárás viszonyosságaitól és ugyesebben ápolná magát egy s más bajban mint a falusiak, kik nagyrészen ezen ügytelenségek áldozataivá lesznek, bár általában jobb egészségre s hosszabb életnek örvendek mint a városiak.

Minél „rendesebb“ valamely foglalkozás, annál inkább „egyoldalú“ — kivált nagy gyár- városokban, hol egy-egy ember egész életét át csak egy-egy gépi műtélt pótol vagy helyettesít. Ily egyoldalúak a testre nézve nem csak az ülő kézi munkák, hanem főképp az u. n. szellemi munkálkodások általában t. i. az írás, olvasás, tanulás, tanítás. Szellemileg foglalkozó egyének a gyermekkorától a sirig naponta 8-10 órát ülven és görnyedezven oly módon miképp az a vérforrást egészben akadályozza, holott ezen kívül ezt az agyműködés (minél fogva a vér egyrésze a fejbe tödul) sajátságosan zavarja — oly természetellenes életmódot visznek, mely az egészséget megrontja.

De ilyenek a szellemi élvezetek általában: a színházakban, műelőadásokban — festészet, zenészet stb. gyakorlása egészen a kártyázásig, mely szintén köznapi kedvenc időtöltése kivált a férfiaknak. Nem akkor ülünk, nem akkor eszünk, nem akkor mozgunk mikor azt egyéni szerkezetünk épen igényelné, mert ennek módja, ideje, órája, mind általánosan meg van határozva és ha egyszer elkezdünk enni, inni, vagy lánczolni, akkor oly tulságokba megyünk, mely ismét végveszéllyel fenyegeti szerkezetünket. Általában kevés jómódu ember ismeri a valódi étvágyat, a valódi kifáradást s pihenést, a valódi szomjúságot; sőt melegséggel is oly gondosan elárasztja légkörét, hogy hozzá az éltető friss lég ritkán jut; s szokásos étkezéskor pedig csak egyfolytában is oly sokféle ételt és italt egybe vegyít, melyre irtózáttal nézne ha „recept“ gyanánt egybekavarva kapná. Ennyire eltért a természetes egyszerűségtől.

Számtalan betegségnek oka a megzavart vérforrás a gyomorban, májban, lépben, tüdőben, agyban stb. nem mehet rendén a szervezet anyagcseréje, égése, ha a vérforrás megzavartatik, kivált akkor midőn a test ül, pihen, a kedély pedig ingerült, vagy az agy erélyesen működik. Rendes légzésnél ugyanis az ütérnek, a szívnek 4 mozzanata esik egy jó mélylégzésre; míg izgult állapotban a légzés kisebb a vérforrás pedig gyorsabb — így a bevett lég nem képes kellően érintkezni a tüdőben élenyitendő sértőmegekkel — ezekben benmarad a szervezetre ártalmas széneny nagyrésze, mely maga elég az egész szervezetet megmérgezni: nedveit megrontani a hajszáledényeket rosz vérrrel teltetni. — Szóval ekkor a szervezet nincs ellátva kellő mennyiségű élennyel: éltető elemmel, (melyet teljesen pár percze sem vonhatnánk meg tőle az élet feláldozása nélkül) és ez számtalan betegséget idéz elő.

Számtalan betegségnek oka a bötáplálkozás, ha kevés mozgással, rendetlen légzéssel van egybekötve. Kivált ha az ágyak az u. n. lelki foglalkozások vagy behatások következtében rendszeren megzavarják azon idegszálak vagy csomók működését, melyek főképp az emésztést, anyagcserét eszközlik — (nervus vagus, n. sympathicus). KUBINYI LAJOS.

(Folytatása következik).

A kassai színház ügyében.

(Folytatás és vége.)

2-or. Én helyesnek látnám a kassai színházról az operát számolni,* meglehet, hogy e nézetem mellett egyedül maradok, de azt tartózkodás nélkül kimondom. Ne erőszakoljuk mi Kassán a meggyőzhetlen dalmű, (opera) fentartását, de érjük be egy dráma, népszimű, s ha úgy tetszik operette, biztosan fenttartható, kellően s jól szervezett társulattal. — Nem azért mondom ezt, mintha az operának ellensége lennék, mert habár a zenészetnek csak nagyon primitív fokán kontárkodom is, de a zenészet s hangművészetnek magam is egyik kedvelője s bámolója vagyok.

Midőn ez indítványt teszem, önmagamnak is a károsultak közé számítom, de a fő czél és czélirányosság, minden kicsinyes mellék érdekkel, minden szükség-telen akadályokkal, kell, hogy utjából eltávolítsom.

Az opera Kassán, csak akkor volna föntartandó, s ápolandó, ha anyagi körülményünk oly virágzó volna, s oly nagy közönséggel bírnánk, hogy „koczkázatása nélkül a főerdekek“ az operához oly személyzet (értelmű éneklő s zenélő) szerződethető lehetne, mely szakmáját akként volna képes betölteni, hogy az ember a színházba ne csak nemzetiségből menjen, s az előadást ne csak elnézésből hallgassa végig, de hogy a színház vonzó, az előadás pedig megnyerő s lelkesítő legyen.

Tisztelet az operai tagok egyesének, kik méltó jutalmukat a közönség résztvevő lelkes elismerés nyilatásából, mindig elnyerték, — fájdalom jelenleg az opera oly középszerűen gyenge, hogy a különben is már a helyből sem mozdult közönség által is többször látott operák, ugyszólván semmi vonzerővel nem bírnak. S akkor midőn azt hittük, hogy az opera leend, mely e több ajku városban, nagyobb közönséget fog szerezni a színháznak, éppen az ellenkező észleltre jutánk, s kénytelenek vagyunk belátni, hogy az opera drága volta miatt, még jelen gyenge helyzetében is, önmagát sem lesz képes hová tovább fentartani.

S midőn a jelenlegi tagok föntartása is nagy részt a dráma rovására történik, jobb tagok „kivéve a kiveendőket“ szerzése anyagi körülményeink miatt teljes lehetetlen, be kell látnunk, hogy:

El az operával, s ha megvan gazdálkodva az operai személyzet s zenére szükséges nagy költség, — kezünkben a mód, hogy az igazgatóság kellő számú, s képzettségű drámai tagokkal lássa el színházunkat; — kellemes hangú s jó előadású népszimű személyzettel biztosithassa számára, a soha el nem maradó vasárnapi közönséget, — s mind ezek mellett még ki fog telni, hogy új meg új csinos operettek élvezetes előadására szükséges tagok is jó minőségben szerződtesenek.

De itt még el nem hallgathatom, hogy el ne mondjam, miszerint a színház igazgató főkötelességének is-

* Ezen ezikk a választmány s a városi hatóság döntő határozata előtt küldetett be hozzánk, s minthogy sok életrevaló eszmét tartalmaz, jónak láttuk utólag is közléni. Szerk.

merje, szakmára minden kellően s alkalmas egyéneket szerződten, megfelelő de nem felesleges számban. Továbbá különös figyelmébe ajánlandó a színház igazgatóinak, hogy a működő tagok közt, szerepeiket felfogásukhoz mértén ossza ki. —

A tagok pedig szent kötelességüknek ösmerjék, helyeiken értelemmel és felfogással párosult készséggel megállni; igyekezzenek művészek lenni, nehogy a művészet templomát, felszeg tapintatlan s gyakran sületlen előadásokkal, pórias állással alacsonyítsák. —

Továbbá az igazgató kötelessége még, különösen figyelni arra, hogy helyes, a közönség izléséhez s vágyához mért darabok, kellő változattal kerüljenek színre a színművek közt előfordul, gyakran a színészek legnagyobb igyekezetével sem fentartható férczművekkel, ne rontsa előadásainak becsét, inkább olyas darabokkal, mit a közönség megkedvelt, nem rögtönzött ismétléssel, de észszerű időközökben, többször is megtöltheti a színházat.

Az igazgatóság végre ha teheti, igyekezzék ritka s nagybecsű jelenségeket hozni színre, melyek soha hatásukat, nem szokták tévesztetni.

S én megvagyok győződve, hogy az ily módon szervezett társulat, izletes mű sorozattal, szükséges változatosságokkal: „vendégszereplőkkel is tarkázva“ s különösen szigorú bírálat által fegyelmezett, s kellő kezelettel terelt működő tagok igyekezete, s művészi helyes játékaival, nálunk az operát mit különben is már félig meddig meguntunk, teljesen nélkülözhetővé teendő, — s ekként fogjuk a fő czélt is, hogy izletes s élvezetes magyar színi előadásokat láthassunk, megtestesülve láthatni.

Szaporítsuk tehát, a mennyire lehet a felsőmagyarországi magyar színház tökéjét, — az opera kiküszöbölése által, — szállítsuk le kellő szükségletig a színészek számát, de a fennmaradt szakmák jó tagokkal töltessenek be.

S ekként leszállítva lévén a kiadás, bizonyosan legalább aránylag növelve a bevétel, a felsőmagyarországi nemzeti színház állandósítása örök időkre erősítve s biztosítva leendő. — Ö. —

Körültekintés irodalmunkban.

III.

(Vége.)

A mai fiatalságnak az a roppant száma, mely néhány gyöngy, harmat, sugár, villám, uszály, csillag, gyémánt és több ilyen czifra szavakból álló verszelete után költőnek nevezi magát, annyira hátra van a tanulmányozásban, hogy erről minden lépten

meggyőződhetik a nem nagyon figyelmes vizsgáló is. Mert az csakugyan nem nevezhető tanulmányozásnak, ha az ifju iskolai éveiben átlapozgatja az előirt tankönyveket; néhány regényt, vagy költeményes munkát át olvas; vagy ha ezekből egy pár sallangos mondatot el tud szavalni — saját szíve érzeményeként — az együgyű leánykának. Volt alkalom ismerni ifju egyént, ki fáradszónalul írta halmazra verseit; s midőn kérdém tőle: miként áll a tanulmányozás mesterségében, azt felelte: előttem van a versmértan.

Idegen nyelvek alapos elsajátítása és külhoni jeles írók műveinek évekig tartó tanulmányozása, — ez teszi aztán az író készségét; míg ezt meg nem érjük, addig irodalmunk a kátyuból ki nem vergődik. Ezt köti szívére az ifjabb költői nemzedéknek jeles Kölceynk is „Parainosis“-ében, midőn így szól: „tisztelje s tanulja (az ifju) más művelt népek nyelvét is.“

Tagadhatlan, hogy irodalmunk ifju bajnokai között van nem egy kettő, ki műveiben meglepő tanulmány nyomairól tesz bizonyosságot, hanem ezek száma ahoz a másik osztályhoz arányosítva, vajmi ijesztőleg kevés!

S éppen ez okból, mert valódi készségű ifju bajnokaink száma igen csekély azok ellenében, kik csak kontárai szép nyelvűnek, alkalmunk van felsőhajtani: vajha minél kevesebb oka legyen az utókornak szemrehányólag tekinteni vissza a multra; miért engedő ama fényugarakat a feloladó gőzök homályos fellege által ugy eltakarthatni, hogy tiszta fényök csak félig meddig árasztathatják jótékonyágukat.

Tanuljatok hazám ifjai, tanuljatok és mindig csak tanuljatok; mert ez az egyedüli eszköz, melylyel édes honunknak irodalmi jólétét biztosíthatjátok. Bizonyosan e nagy czél lebegett a tudós gróf Mikó Imre előtt is, midőn így szól hozzátok: Ti hazám ifjai! — keresetek illő tárgyat munkásságtoknak és képességeteknek, ott vannak az ó és újabbkori remekírók művei, — olvassátok, műveljétek.

Igy tegyetek ifjak, s meglátjátok, a munka bő aratást fog eredményezni; ne fogyasztatok nemes erőtlőket haszontalan fáradsággal, hanem irányuljon minden munkásságtok oda, hol nagy a szükség, s honnan — ha a baj nem orvosolhatik bizonyára vész fog következni.

Ne vágyjatok minden módon feltűnni; inkább vágjátok földhöz silány lautozatok, minthogy vele hazánknak és irodalmunknak kárt okozzatok.

A jó ügyek szelleme velünk.

TIBORCZ.

Ujdonságok.

— Lapunk 5-ik számában közöltük A b a u j megye tek. közgyűlésének azon határozatát, mely szerint a

szolgabírák utasítottak: hogy lapunkat a ker. jegyzőségek számára rendeljék meg, — ezen határozat a folyó hó 16-án tartott közgyűlés alkalmával megsemmisített.

— Lapunkból ennél fogva mintegy 60 teljes számú példány lévén még rendelkezésünk alatt, bizalmasan felkérjük t. előfizetőinket, lapunk barátait s pártfogóit, hogy azokat ismerők körében elajánlani sziveskedjenek.

* A csütörtökön tartott álarcosbál igen gyér közönségnek örvendhetett, min azonban éppen nem csodálkozunk, ha elgondoljuk a bálók sokaságát és a farsang hosszát.

* A Bodrogközről írják nekünk, hogy a tiszai töltések megrongálását a Ricse és Czigánd Karád és Berczeli határban nem a töltések gyengesége, hanem a jégtorlaszok okozták, melyek az átmenetésekből kihordott földek miatt rendkívüli magasságra tornyosultak, különben nincs rá eset, hogy maga a víz megronthatná a töltéseket. Tudósítónk, báró Sennye Lajos úrnak hála köszönetet szavaz, ki fáradszónalul buzgalommal, s a legerélyesebben működik a további szerencsétlenségek meggátálásán, éjjel nappal a munkások körül van, s mindent elkövet, hogy a csapás, mely a lakosokat érte, legalább némileg enyhítve legyen. Éljen a nemes Báró!

* Folyó hó 25-én Balogh Károly és neje jutalomjátékául adatik Richelieu Bibornok és udvara, történeli új francia vígjáték 5 felvonásban, fordította Tóth József. Nem csak a darab jó híre miatt, hanem azon okból is felhívjuk ezen előadásra a színházi közönség figyelmét, mert a jutalmazandók páratlan szorgalma és jeles képzettsége valóban méltó jutalmat érdemel. —

* Az operai előadások is érdekes változatosságot ígérnek. Min ds z e n t i Cornelia a kedvelt opera énekesnő ugyan is hosszas betegeskedéséből felüdülvén — mint értesültünk — még e bérletfolyamban föllépend.

— A S c h a l k h á z kávéházában egy szegény tekeőr a napokban megőrült.

Vegyes hírek.

— Az Academia történeli osztályának két pályázatára, melyek Görögország történetét és az újabb

TÁROZZA.

A medverém.

(Vadász kaland)

írta

LEHOCZKY TIVADAR.

(1860).

(Folytatás).

„Körülbelül 20 éve les, hogy e vidéken egy szokatlan nagyságu medve barangolt, s a legelő, nyájak — és vetésekben felszámíthatlan károkat okozott. Híre messze kezdte terjedni, mint a tatárjárásnak; nem volt falu, hol négy-öt gazdának szép reményét egy éjjel meg ne hiúsította volna; sőt koronkint egyes utasokat is rémulésbe hozta, midőn az út közelében ült, s stoikus hidegséggel néz az arra menő, gyenge, megfélemlt embereket, kik közül többen az ijedségnek áldozataivá lőnek. . . . A vármegye s a nagy kiterjedésű gazdag uradalom többször hajtatott ellene, de sikertelenül; nyomára sem akadhattak, vagy azért, mert a kirendelt parasztok féltvén bőrüket; nem merték erőlyesen nyomozni, vagy azért, mert a medvét bűvösnek tartván, messziről kerültek, ha szemügyre vehették is. Sokan egy a vidékről eltűnt pórsuhanczot vélték benne rejteni, ki születit meggyilkolá. . . . Ily vadászatok elmúltával azonban ismét megjelent a fekete medve s rendszerint még nagyobb dühvel pusztított mintegy bosszút akarván állani sértelt méltósága miatt.

Természetes, hogy a megye ismét irtó háborút indított ellene; egész falukat hajtottak ki s a lövészek száma nem ritkán százakra szaporodott. . . .

Egy ily nagyszertű csatára én is készültem tehát. A csapatot maga az alispán vezeté. A stratégiailag kiállított lövészek az erdő hosszában egész csatár-lánczot képeztek. Biztos kétszövű löfegyverem gondosan megtöltém, a belé tett golyót jól megnézővén előbb, s így támadásra készen elfoglaltam helyemet egy terebélyes bukfa alatt. Köröttem tágas irtások, legelők terültek, miken csak egyes fák s bokrok állának. Szigoruan lón a vadászoknak megtöltve más vadra, mint medvére lőni,

mi a puskáknak nem kis önmegtartózkodásba került, mert az özek csoportosan száguldoztak, s a nyirfajok s császár madarak sűrűn repdestek, nem úgy mint most, hol napokig hiába fírad a vadász. . . .

„Köröttem, midőn a kúrtszóra megindult hajtók távol nesze a madarakat elriasztá, mely csend uralkodott. Kis idő múlva éppen egy mellettem elrohanó szarvas tekintetbe merültem el, midőn egy rémitő bögés felriasztott. Hátra néztem, s ime mögöttem alig ötven lépésnyire megpillantám az elhírhedett roppant nagyságu medvét, hogy ez legyen az elátkozott bűvös medve, azon nem kételkedém, szokatlan nagy természet s hyenai szemvadását látván. Én szorosan a bukfaéhoz simultam, s dicsvácsolt ingereltetve eltökélém a szörnyleteget bevárni s közelebből biztosan leejteni. Szívem szokatlanul dobogott, öröm vagy félelemtől-e? nem tudom; annyi bizonyos, hogy e pillanatban nem hallék, nem érzék semmit.

Szemeim a vadállaton csüngtek, mely méltóságteljesen felém közelge. Már csak néhány lépésnyi közválaszta el minket egymástól. Fegyverem a fához illesztém, s a medve fejére irányzám a csőt; még egy lépés megrántám a billentyűt.

Puskám, mintha megbűvölték volna, tán először életemben, csütörtököt mondott.

A csütörtökre azonban figyelmes lón rám a medve, s iszonyu bögéssel nekem rohant. Bátorságom végkép elveszett; lövésben többé nem bízhatván, megrémülve, gondatlanul elhajtám fegyverem s futásban keresék menedéket. E menekvésí mód, megvallom, kissé gyalázatosnak, de ez egyszer legczélszerűbbnek tetszett. Tuskén bokron keresztül szaladék, de mint a neszből következtelém, az óriás, bűvös medve nyomomban volt. Mintegy 30 lépésnyire futék már, minden pillanatban várva végső percemet, midőn egy elhibázott ugrásnál lebukám. Talpra állani s e közben hátranézni, igaz, egy pillanat műve, de a mit láték, hajmeresztő vala: a bűvös medve nem messze tőlem, szintén állt, s mint vadász szokott vállához illesztett puskámat felém irányzá; nem gondolhaték mást, mint hogy utánam lő. Szemem elé tűnt a megfordult világot ábrázoló kép, melyet egykor egy vendégül ajtajára ragasztva láték, hol a nyúl, szokó vadászra lő; most e tréfát komoly valóságban rajtam teljesülni láttam.

Lehajtottam tehát s két kezemmel védve fejemet,

futék, minden lépésnél várva az öldöklő lövést, . . . mely azonban szerencsémre elmaradt.

Valóban hívém, hogy a bűvösnek híresztelt medvétől a löfegyverrel bánás is kitelik. E közben elérém az erdőszélét; de vadásztársaim közül, mintha mind eltűntek volna, egyet sem láthaték. Fára menekülni nem mertem, mert féltém, hogy a furszangos medve ott legkönnyebben elér, vagy plane lelő. E perczen mögöttem több lövést hallék, mikől batorítottva megállapodám, s széttekintvén, hajrá! hajrá! kiáltásokkal több hajtót bátran előnyomulni láték.

Az emberi hang gyógyírként hatott felizgatott lelkemre; lassanként magamhoz kezdék térni, s meggyőződtem, hogy veszélyen kívül vagyok, mert ellenem más irányt vőn. Én is tehát hűtlenül elhagytam állomásom felé közeledém, hol csodálkozásomra már több vadászt és hajtót egybeseregelve találtam. Most hangos kaczaj üt meg fülemet; pajzán vadásztársaim hahotával jutalmazák kislelkűségemet s kiállított ijedelmemet.

Nemsokára puskámat is előhozák, melyet a csaliban megtaláltak s én rátevévén a gyökupagot, vállamra akasztám. A többiek a medve nyomai után elindultak, nekem azonban kedvem végkép elmúltván a hajtást folytatni, czélszerűbbnek láttam a tanyára sietni, hogy távol a vadászat zajától, puha gyepen kipihenhessem a szokatlan jelenet fáradaimait.

(Vége következik.)

Visszaemlékezés Tausig Károly második hangversenyére.

(Vége.)

III.

Venio nunc ad fortissimum virum.

A látszólag mellőzhetlen hangversenyi töltelék. Liszt magyar rhapsodiájának egyike tehát ez este is szőnyegre került.

Liszt Ferencz teremő erejéről, megvallom nem a legnagyobb elővéleménnyel bírok, és az eretnkség daczára, mely talán e szavakban rejlik, vigaszul mondatom, hogy e nézetel egészen elszigetelve nem állok.

Igaz, hogy nincs egyhamar slyásb feladat, mint azon ferfiutól, kit a művészet nyibusának ezer o'dala oly joggal környez. éppen azt vonni meg, — mi borostyánait teljesen egybefűzi vala „az eredeti compositió

nevezetes utazók történetét kívánják — s ezáltal már harmadszor voltak kitűzve — ismét egy pályamunka sem érkezett be. A „Bécsi Híradó“ a pályadíj csekélységének tulajdonítja a meddőséget és felbírja az academiát a pályadíjak nagyobbitására.

† Torkos István a „Füles Bagoly“ szerkesztője és a „Magyar Sajtó“ belmunkatársa folyó hó 13-án többször megújult gutautás következtében harmadfélheti szenvedés után, elhunyt. Béke a korán elhalt szépművészi író poraira!

— A Kisfaludy társaság által a ballada elméletére érkezett pályaművek között a III-ik számú dícséretre méltatott munka szerzője Dömötör János pesti ref. theologus.

— A pesti nemzeti színháznak legf. helyen megengedtetett, hogy az országos alpból utalványozott segélypénznek eddig még fel nem vett részletét a lejárt évnegyedek szerint felvehesse, és hogy jövőre nézve azon időpontig míg az ebbeli intézkedések a törvényhozás útján megtörténhetnek, — ezen intézetnek ugyanazon alpból negyven ezer forintnyi évi általános összeg negyedévi részletekben utalványoztassék.

— A debreczeni színház igazgatásáért ketten folyamodtak. Az egyik Illés György, a másik Szerdahelyi Kálmán. A „Hón“ szerint az utóbbi nyerte el az igazgatóságot.

— A „Zempléni Híradó“ eddigi szerkesztője, mint egy a lap élén megjelent szerkesztői nyilatkozatból olvassuk, lemondott a lap vezetéséről.

— A hó Pozsonyon túl az osztrák határon, különösen Gaenserndorf vidékén oly roppant mennyiségben halmozódott össze, hogy naponként 4000 ember dolgozik.

— A miskolczi takarékpénztár 1864-ről szóló számadásából kitűnik, hogy a forgalom tavaly 1,247,733 forintba rugott. Közte főtételek: a betevések 254,000 ft., a kivételek 262,000 ft. előlegekre 14,000 ft. fordított, váltó 871,000 ft. értékben lett leszámítolva, osztalék 1863-ra 8900 ft., jótékony czélokra 1765 ft. fordított; a készpénzmaradvány 1863-ban 42,500 ft., 1864-ben 20,000 ft. A takarékpénztár vagyonállása 581,425 ft.

— Felhívás könyvtáradományra. Midőn az 1863-dik évi aszály hazánk egy részét sújtotta, akkor

Máramarosmegye lakosai az első között voltak, kik könyvtáradományukat hazafias résztvevő kebel magyar testvéreik inségének enyhítésére feláldozták. Most azonban ugyanazon máramarosi népet az éhhalál veszélye fenyegeti, mert a múlt évi példátlan elemi csapások több neme által szokott élelmi cikkeitől megfosztatva, az összes megye lakosai több mint 2/3-dának a szó szoros értelmében mindennapi kenyere nincs, több mint 2/3-dának rettegve néz jövője elé szép hazánk az északi bércei között lakó különben munkás, minden jó iránt fogékony máramarosi honfiak, két harmada csüggeteg lélekkel tekint fel az égre Istentől és jötevőktől várván nyomasztó helyzetének enyhítését. A keresztény hit, remény legyen az éhséggel küzdő szerencsétlenekké, a szeretetet pedig tanúsítsátok ti e biza gazdagabbjai az által, hogy valamint a hazának nem rég sújtott róna lakosait felebaráti szeretettel ápolva karoltátok fel, úgy most se vonjátok meg könyvtáradományaitokat e havasok szegény népeitől, kik akkor példás gyorsasággal tetteleg résztvevő tanúsítottak szenvedő testvéreik iránt; nyujtsátok filléreiteket a szenvedő emberiségnek, siessetek filléritekkel a fenyegető vész terjedését gátolni, hogy a felebaráti szeretet és részvétel által megmentett havasi testvéreitek ezerei a vész elmúltával egyhangulag kiálthassák az Ég Urának: Áld meg isten kedves hazánk nemes keblű adakozóit. A könyvtáradományok minden nemeit kéri az alantírott megyei inségi bizottmány a nmlgu m. klr. helytartótanácsához — vagy közvetlen ide Máramarosmegye székhelyére Szigetre a megye közönségéhez intézve elszállíttatni. M.—Sziget 1865. jan. hó 20-án.

Máramarosmegye inségi bizottmánya.

Irodalom.

— Megjelent a Budapesti ellenőr mutatóvényszám. Vahót Imre, kinek irodalmi munkássága eléggé ismeretes, mindenesetre megérdemli a t. olvasó közönség pártfogását; de e folyóirat változatos tartalma, tapintatos összeállítása és csinos kiállítása is elég ajánlásra méltók. Ára 10 füzetnek 5 ft., 4 füzetnek 2 ft.

— Fellner-Kalmár Róza, a közkezdességű népdalszerző egy költeményfüzetet bocsát közre, melyre szívesen hívjuk föl olvasóink figyelmét. A körülbelül 200 lapra terjedő és izletesen kiállított költeményfüzér,

mely f. évi március hóban okvetlen megjelenend, előfizetési ára füzve egy forint, diszkótésben két forint. Az előfizetési pénzek szerződéshez (Pest, ősz utza 4. szám) február végéig kéretnek beküldetni.

Egyveleg.

— Adoma Napoleon császárról. Az idősebb Legouvé „IV. Henrik“ című drámát írt, melyet a censura betiltott, s később a császár elé terjesztett A császár a munkát átolvasván, csak néhány szót törült ki belőle, mit Legouvé a királylial mondat: „J' ai peur.“ (Félek,) „A király félelme e pillanatban történelmi tény,“ jegyzé meg a szerző a császári kihallgatás alkalmával. „Un souverain peut avoir peur, mais il ne doit jamais le dire!“ (Lehetséges, hogy király fél, de soha nem szabad azt kimondania!) felelé a császár.

— Uj adó, melyet sokan szívesen üdvözölnének. A bécsi pénzügyminiszteriumot közönség szerint, különféle pénzügyi tervekkel szökták elárasztani; így legközelebb valaki azon javaslatot tette, hogy mindeu lakás-változtatás adó alá lenne vetendő, melyet a háziurak fizetnének. Az illető azt hiszi, hogy ez által a gyakran előforduló önkényes fölmondásoknak eleje vétetnék.

— Egy nő Robinzon. 1835-ben Sz.-Miklós szigetének (a csendes tengeren) majd minden lakóját kiölték az orosz matrózok. Mintegy tíz év múlva a még életben maradtak egy más szigetre akartak átköltözni. Midőn már a szállító hajón voltak, egy indus nő észrevette, hogy gyermek nincs a hajón, visszafutott tehát érte, mialatt a hajót egy erős szélroham a parttól a siktengerre sodorta. Három hó múlva ugyanez a hajó az elhagyott szigethez térve, többen az ott maradt indus nő keresésére indultak, de föl nem találták. Sok idő múlva egy amerikai hajó kötött ki e szigetszélre és a vadászok emberi lábnyomokra bukkanva, hosszas kutatás után a rég elfelejtett indusnőt felfedezték. Épen ruhát varrt madarak bőréből, halcsont tüvel. Gyermekét rég meghalt s azóta mintegy 18 évig egyes egyedül lakott a pusztaszigeten, — ez idő alatt soha sem embert, sem tüzet nem látott. A szegény elhagyott nő örömmel egyezett bele, hogy ismét emberi társaságba vigyék.

erejét“ t. i. s itt nem értem talán a személyes tekintély megközelíthetlenségét, mert ezen a művészeti critica kéntelen áthatolni — hanem inkább azon tisztán technikai okot, hogy oly alakzat mellett, minőben Liszt művei napfényt látnak, nehéz, és igen komoly szándok kell, hogy mi bennünk eredeti becsület bir, a beöltöztetés héjjától elválasztani bírjuk, de elválasztani csak megkísérsük is. —

Nem kell ugyanis bővebben előadnom, hogy egy férfi ki a kivívó művészet talán eddigelő legmagasb fokozatán áll, kinek a harmonia minden kútforrásai kis új-jában rejlenek, ki az előadás technicáját annyira uralja, ki továbbá a zene irodalom óriási halmozatát, korra, irányra, szervezetre, eszméire nézve a legbehatóbb eszteticai elemzéssel tanulmányozta és mondhatja sajátjának, — hogy egy férfi végre ki mindehhez még legmagasb fokig hágó szellemi műveltséggel bír — műveinek a nélkül, hogy abban tiszta eredeti gondolat léteznék, a leg-gazdagabb színezést kölcsönözheti, hogy ezen színezet, hogy a hangtenger, és az egymás ellen vívó ténre állított harmonicus tömkeleg, az óriási feladatok egész sora, melyeket kéjjel keres — és játsva old meg, hogy mindezek mondom Liszt irányában nagyon is hamar hajlíthatják ki észleletünket a kellő mederből, egyszerűen az által, hogy ugyszólván eszmélethez nem engedik jutni. —

Am de ne feledjük, hogy mindez csak beöltöztetés és hogy merő álmelekedés a lehető legkevésbé hivatott fokmérője a művészi teremtés belbecsének, és tegyük hozzá azt is, hogy mely zenének értékét akár ehhez, akár pedig tul a rendén csak reflexio útján érthető, és élvezhető szépségéhez volnánk kéntelenek mérni, ott a valódi teremtő genius hibázik, mert ez gyujt, és átvillanyoz, ez reflexióhoz vezet talán de nem lehet annak hideg születtje.

A német iskola legujabban e téren látszik a tulságba menni át, majdnem tiltott gyümölcsnek keresztelvé azt, hogy a zene idegzetünk s érzetinkre nemes, bár, de egyszersmind ösztönszerűleg is élvezhető modorban hasson vissza; — mindez hatalmas tan lehet azoknak kiknél a compositió ereje vékony forrásként csörgedez, s kik csak hideg meghosszabbítások és mesterkelt át meg át bukolás segélyével adhatnak a síheder embryónak tömeget testet, — de felesleges a valódi genie előtt — mert ott a gondolat bőség és a melodicus elem — vállhatlanul csatlakozott, tehát röviden nemes is — szép is és érthető is. —

Térjünk vissza Liszthez. Ha egy nagy egyéniség minő Liszt, valamely művére egész valójának ugyszólván utolsó koczáját teszi — ha bevallja, hogy abba lelkesedett, emelt perczeknek egész öszvegét fűtető be — akkor méltán várhatja a világ, hogy a mű, a körülményeknek meg is feleljen,

hogy a nagy kéz születtje, nagyságban ahhoz hasonlítson is. —

Ily helyzetben volt Liszt hírhedett esztergomi miséjével, és daczára azon óriási eclatnak és a legtávollibb, a legkülönsebb emeltyüknek daczára, melyekkel mellette korteskedtek, daczára a hivatott s nem hivatott, tiszta és kétes zene reclamoknak, melyek mellette mozgásba tételtek, Liszt miséje immár a zene történet lefedményei közé tartozik, és hosszas szunnyadásából (ki gondolta volna) a bécsi status tanács pénzügyi bizottmánya hozta ujjolag felszínre! a leszálított árak mellett sem kelendő mise rizmákra, mint a vállalkozott és közadózás útján fentartott bécsi status nyomda egyik bukott vállatára mutatván!

Mind e mellett távol legyen csekélységünkől Liszt Ferenc epochális érdemeit, és magas művészi becsét csak legkissebb árnynyal is illetni akarni.

Lisztnek a fiatal nemzedék örök hálával tartozik, az eddigi világ traditióival egész ellentétben — leszált legmagasb fénypollczáról, hogy ugyszólván nagyságának titkait az egész világgal megoszssa — a kizárólagosság helyett közbirtokká, visszavonuló tanárszerű hidegség helyett, — frissítő, éltető, melegítő kútforrásául adta át a körulte gyúlt nemzedéknek emlékeit, nézeteit, itészetét és egyéniségének egész hevével oda dolgozott, hogy a szerény kezdőkből, ha lehet nagyobbbat neveljen magánál Lisztnél. —

Amint tehát Liszt mint ember és művész nagy, úgy tökéletesen hiszem, hogy azon iskola terén melyen képződött, azon nemzet érzeti körén belül (nem mely őt születtjének mondja, hanem mely között művelődését nyerte) okvetlen szép és nagy műveket teremtett, s teremthet is, — de egy, csak egyetlen tör van, melyet viszont mi kérnénk, hogy ne cultiváljon, és az a magyar dal.

Liszt maga bevallja, hogy nemzetünk geniusa, dalalban előtte holt betű.

Kihonosodott hosszas év folyam, s a german jellem tökéletes assimilatioja világnézetre, — kedélyre, művészi formákra nézve: mindez kizárja azt, hogy helyesen érthesse föl valaki a magyar dal szellemét, mely mindazon nézet körtől, szittya cseppje által, mely vérünkben van oly annyira, oly teljesen eltér —!

Isten látja lelkünket, hogy tisztábban, mélyebben s öszintebben a német művelődés iránt nálunknál senki sem érezhet, — de minden nemzet tyusában, legyen az ének hála — van bizonyos színezet, mely cosmopoliticus elszajátítás tárgya nem lehet, és a kölcsönös becsülés igénye e téren az, hogy hol ezen elszajátítás lehetsége megszűnik — ott azt bevalljuk — de ne erőltessük.

Mi dalainkat illoti csak azon diogenesi kérelmet

intézzük a külföld művészeihez ám lépjenek félre, hogy éltető, ismert, szívünkhoz forrott magyar napunk sugárait élvezhessük, — ezt azhiszem könnyű teljesíteniök. Hagyjanak fel tehát rhapsodiáikkal, s minden függenyűvel, — melylyel azt szebb é tenni gondolják, hogy dalunk legalább itt benn ezen barbár nép határin belül a még barbárabb tul civilisatio veszélyeitől mentve lehessen. —

Ha pedig egyet vagy mást muzsánk tanulmányozásához valóságos bel ösztön, és realis felismerés vezetne — ám alkalmazza ezen tanulmányra is a művészet és az aesthetica első alap törvényét, melyet a német világ otthon is igen szigoruan tud fiataljainak lelkére kötni: a szügies tiszta egyszerűséget t. i. conceptióban, mint kivitelben.

A magyar felületes talán, vagy sikér irányu művészi izlésében, — meglehet, de hála Istennek, még nem volt magyar, ki annak daczára hatalmas dorombözések és a coloraturák száguldozásai között édesben ismert volna dalaira, mintha azt egy oda adó kebel és egyszerű húr hangoztatja.

Ha tehát T. urat is, vagy pietás hajdani mestere iránt, vagy pietás közönségünk iránt vezeti, midőn magyar dal travestitiokat rendszeren beszó programjába — úgy kérjük egy részt, hogy mestere iránti kegyelele válaszsza a temérdek compositiók bármelyikét, és mi a legjobb elő feltétellel, a legtürelemesebben, sőt a legmelegebb részvétellel fogjuk azt mindenkor hallgatni s méltányolni, — tartozzék az mindjárt az új iskola tulmerész hang-combinatio sorozatába is. —

Mi pedig közönségünk iránti tekintetét illeti — ez igen díszes és becsülni való sajtóság ugyan, és különösen T. ur nemes és modeszt fellépésének — kifolyása — de mi viszont, gyöngédségből épen személye és művészi fogalomköre iránt (mely hiszen a magyar dal iránt exoffo nem tartozik lelkesedni) fölmentjük ezen tekintetől, és azzal babérjait egy tövist szühető csirától véljük megmenteni. —

Tehát ne legyen magyar rhapsodia, vagy ha magyar költeménynek kell lennie,

Legyen az egyszerű, mint maga a magyar dal.

Rövid zárszóul azt, hogy Tausig ur játékával tökéletesen — de programjaival — nem voltunk megelégedve — de ennek daczára hozza őt a jó sors mielőbb ismét körünkbe, hiszen nála a jó program, csakis akarat kérdése. — A találkozásig pedig tartsa magában azon tudatot, hogy itten rokonszenves és pályája iránt mindenkor résztvevő közönséget hagyott. T.

Színház.

— Szerdán febr. 15-én Gyermektelen ház új francia vigjáték 3 felvonásban.

— Csütörtökön február 11-én Brankovics György történeli hősjáték 5 felv. Valahányszor hazai történeli színmű kerül színpadra, mindannyiszor örömmel sietek Thalia templomába, mert oly jól esik a mult kedves alakjait szemlélnem, azokat a dőlczeg, harczedzett ősapákat látnom párduczoz kaczagányaikban, kócsagos kalpaggal fejkön. Így volt ez velem ma is. — Brankovics György mindenestre egyik legjobb színműveink közül, mert abban a történeli alakok helyes jellemzése, a nyelv szépsége s néhány megható jelenet igen élvezetessé s érdekessé tehetik az előadást, ha a szerepek jó kezekben vannak. Balogh Károly (Brankovics György) ha nem játszott is azon művésziességgel, melylyel Egressi Gábor — még is jól megfelelt nehéz sze-

repének, kivévn, hogy hangját igen gyakran helytelenül változtatta, elismeréltó igyekezete azonban sajos tapsokkal jutalmaztatott. Rónai (II. Murát) Rónainé (Mara), Krasznai (Gerő), és Balácsi Ilka (István) teljesen megfeleltek szerepöknek. Berzsényi (Székely János) oly állapotban volt, hogy kis szerepét is alig tudta eldadogni; kárhoztatunk kell a rendezőseget, hogy az ily botrányos s a játszó személyzetet is zavaró föllépést megengedte. Árkain mint ujoncz színészen nem csodálkozunk ha kis szerepével tisztában nem volt. Az előadás különben sikerült. Közönség — a bál miatt kevés számmal volt jelen.

— Péntek febr. 17-én, Dom Sebastian nagy opera 5 felvonásban.

Szombaton febr. 18-án

„Az akasztott ember“
színmű 5 felvonásban.

GAZDASÁG és ÜZLET.

— Kassa, február 18-án. Ma tiszta napunk van, tegnap havazott; a hideg nem akar engedni. — A piac nem nagyon élénk. Életárak: Buza köblönként 5 frt 20-60 kr. — Rozs 3 frt. — Tengeri 1 frt 60-80 kr. — Árpa 2 frt 20-40 kr. — Zab 1 frt 40-50 kr. — Szesz itczénként 16 kr.

Gálszécs, febr. 16-án. — Február 10-én igen kemény időnk volt, 11-én a hó zivatar az utakat járhatatlanná tette, 12-én az utakról a havat nagyobb részben elhántuk, és így a közlekedés megnyílt, ma igen szép napunk van. Piaciárak: Búza köblönként 5 frt — kr. — Gabona 3 frt 10 kr. — Árpa 2 frt 60 kr. — Zab 1 f. 60 kr. — Tengeri 3 frt 10 kr. — Paszuly 6 frt 60 kr. — Lencse 6 frt 60 kr. — Kása 7 frt 20 kr. — Krumpli 1 f. 80 kr. — Szesz 30 foknyi 17 kr. — Széna mázsája 1 f. — Szalma mázsája 50 kr.

Hivatalos értesítő.

1032. p. sz.

Csődmegszüntetés.

Kassa szab. kir. város törvényszéke által vagyonbukott Schaffer Ferdinánd kassai kereskedő ellen 1864-dik év szeptemberhó 15-én 5936-dik sz. alatt megnyitott csőd a bukott és hitelezői között létrejött barátságos egyezség következtében ezennel bíróilag megszüntetik s befejezettnek nyilvánítatik.

Kelt Kassán 1865-dik év februárhó 14-én tartott törvényszéki ülésből.

Rélay Róbert,
aljegyző.

Hirdetmény.

Kassa szab. kir. város törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint özvegy Lehoczky Ferencznő szül. Sziróvy Antónia 1864. évi december 17-dik végrendelet hagyása nélkül meghalólván.

Felszólítanak tehát mindazok, kik ezen hagyatékra nézve bármely jogczimból igényt támaszthatni vélnék; miszerint a f. évi márt. 30-án d. előtti 9 órákor tartandó tárgyalásra személyesen v. megbízottjaik által jelenjenek meg, — vagy pedig fennebbi határidőig nyilatkozatukat küldjék be, — ellencsetben a hagyaték a magukat jelentkező örökösöknek átadandó lesz.

Kelt Kassán 1865-ik évi január hó 27. tartott város törvényszéki ülésből.

Rélay Róbert
aljegyző.

156.
t. k.

A b a u j m e g y e t ö r v é n y s z é k e által ezennel közhírré tétetik, hogy 1864-ik évi 2114. sz. a. köröztetett 1865-ik évi márczius 3-ára kitűzött 2-ik árverési határidő gróf Hardenberg Oszkár s z a k a l y i b i r t o k a i r á n t közbenjött hivatalos akadályok miatt felfüggesztett, és hogy azon második határidőnek kitűzése annak idejében újból fog köztudomásra hozatni.

Abaujmegye törvényszéke mint telekkönyvi hatósága Kassán 1865-ik évi februárhó 4-én.

Márffy Károly,
alelnök.

Magán hirdetések.

Hirdetmény.

Néhai özvegy Hoffman Theresia aszony hagyatékához tartozó, a kassai határban fekvő következő dülőkbeni szántóföldek u. m. Galgócz dülőkbeni 5301-ik, Tábor dülőkbeni 5503-ik és Opáczka dülőkbeni 4830-ik helyrajzi számokkal jelelték e f. é. márczius hó 2-ik napján délutáni 3 órákor-Spernovits József ügyvéd házában tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.

Haszonbér.

A munkácsi-káptalan részéről köztudomásra juttatik, miszerint a Ta-

polczai-apátság i uradalomhoz tartozó következő tárgyak:

1. A miskolci határtól a Sajó mentében szomszédolt Jenke pusztá, mely áll 28½ hold szántó, 114 hold rét, és 150 hold erdőből, melynek csak legeltetése adathatik használatba, az ott lévő belfundus, füzessel egyetemben, f. év ápril 1-ső napjától számítva három évi haszonbérbe 700 o. é. frt. kikiáltási ár megszába mellet.

2. A tapolczai fürdő a hozzá tartozó épületekkel, italmérsi jog, s legelő térrel egyetemben szintén három évi bértartamra, 1600 osztr. ért. frt. kikiáltási ára mellett bérbe adandók.

A bérbeadás zárt ajánlatok mellett történik, melyben az ígért összeg 10 százaléka készpénzben mellékelendő. — a zárt ajánlatok nagyságos és főtiszt. Zombory János n. prépost urhoz czimzendők Ungvárra ezen ajánlatok márczius 18-án a káptalan ülésében fognak felnyitlatni, s a legtöbbet ígérőnek a megállapított feltételek mellett kiadatni.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A főtiszt. káptalan rendeletéből

Markos György,
egyházmegyei ügyvéd.

A kassai szeszgyári társulat — tudomására adja a t. közönségnek, hogy az eddigelő legjobbnak ismert trágya szert

„csontport“

gyárában készített Ezen csontporral trágyázás úgy a földnek kitünő javítására mint szintén a szőlő, cukor répa, repecze hüvelyes vetemények löherre s egyéb takarmányok termelésénél mennyiség tekintetében a legelőnyösebb sikert eredményezett.

Gyári ára ezen első rendű finom csontpornak bécsi mázsánként 2 frt. 20 kr. A begöngyölés külön számítottatik.

Megrendelések a kassai szeggyárhoz, Demsky és Laszgalner vagy Fleischer és Megay kassai kereskedelmi czégekhez intézendők.

Hirdetés.

Kassán az Apollóhoz czimzett óra-üzlet

megszülvén, alólírott tulajdonosa végképeni eladást rendez f. hó 20-ától kezdve, kaphatók ezen üzletben különféle fa, ezüst s aranyórák,

s biztos helyekre részletenkint lefizetésre is adtatnak. Ezuttal azon t. cz. idegeneket — kiknek óráik javítás alatt vannak, ezennel felhívom, — hogy azokat mielőbb elvitetni sziveskedjenek.

Mihályi István.

Hirdetmény.

Folyó évi február 15-től június végig Hosztovicsán Zemplén megyében két telivér mén fedez.

1. Chief Baron of Nicholson, fekete telivér mén, ap. The Baron, any. Aly Croker, Albemarle-től, telivér kanczákat fedez 50 frt, féléveket 25 frtért, (és 3 frt istálopénzért).

2. Belisar pej telivér mén, ap. Chief Baron of Nicholson any. Cona, Glencoe-től, telivér kanczákat 20 frtért, féléveket 10 frtért (és 2 frt istálopénzért).

Értekezhetni báró Bethmann Sándor ö Milga birtokkeze-ője Szpaczek Jánosnal Hosztovicsán, u. p. Pápina.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Biztosítási értesítés.

Alólírt országos főügynökség tisztelettel jelenti, hogy a társaság főügynökségét Kassán

t. Schönhofer Károly ur visszalépése folytán a f. hó 1-1ől

t. **NOVELLY SÁNDOR**

urra Kassán ruházta által.

Kelt Pesten 1865-ik évi februárban.

Az adriai biztosító társaság

országos főügynöksége Pesten

Galgóczy. — Konn.

A fennebbi értesítésre hivatkozván, alólírott mint az 1838-ik óta fenálló (jelenleg 12 millió ftoi haladó biztosítéki tőkével rendelkező) adriai biztosító (társaság (Riunione Adriatica di Sicurtà) immár kinevezett ügynöke, tisztelettel ajánlkozik a t. közönségnek biztosítási feladmányok elfogadására a következő biztosítási ágakban:

a) Tűzkárok ellen, lak- és gazdasági épületek, gyárak, készletek baromálománnyal, biztosítását illetőleg.

b) Szállítványokban szállítás közben eshető elemi károk ellen.

c) Jégkárok ellen.

d) Ember élet-biztosításra, tőkék, nyugdíjak, életjáradékokra nézve, melyek a biztosítottak vagy életében vagy halála esetére fizettetnek, és pedig a társaság nyereségében részvétellel vagy a nélkül.

Gyermekek részére ellátási tőkék, melyek bizonyos előre kitűzött életkorban fizetendők.

Katonaváltásági összegek sat. sat. biztosíthatók.

Tervrajzokkal, nyomtatványokkal, valamint mindenféle értesítésekkel legnagyobb készséggel szolgálunk. Kassán, 1865. februárban.

Novelly Sándor,

az adriai biztosító társaság főügynöke Kassán.

„HUNGARIA“

biztosító bank.

A Pozsonyban alakult „HUNGARIA“ biztosító bank alólírott vezérügynöksége ezennel köztudomásra teszi, hogy ezen hazai biztosító intézet működését már a tűzkár elleni biztosításokkal megkezdvén, a nagyérdemű közönségnek ezennel felajánlja szolgáltatást biztosítások eszközésére

tűzkárok ellen.

Ezen hazai új biztosító intézet az általa megállapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemű közönséget minden lehető előnyökben részesítendő, — a nélni tűzkárokat, s a biztosított épületeken a segítség alkalmával történt rongálásokat pedig a károsulttal megállapodás után azonnal kifizetendi.

A társulat minden jelentékenyebb helyeken fő- és alügynökségek által képviseltetik, melyeknél kellő utasítások s nyomtatványok legszivesebben kiszolgáltatnak.

A „Hungaria biztosító bank“
vezérügynöksége Kassán
Fleischer és Megay.

Kerti és gazdasági magok

legfrissebb minőségben kaphatók

M ü n s z t e r é s t á r s a

kereskedésében Ungvárott valamint új szerkezetű petroleum lámpák,

továbbá finom minőségű

theák és rumok,

igen jutányos áron kaphatók

Münszter Gyulánál Kassán.

Figyelmeztetés a szülékhez!

A Krötzer Agoston tokaji gyógyszerész úr által föltalált magasztos és biztos hatású **Giliszta-Chokoládéra**, mely orvosok által megvizsgált, és mint rendkívüli szer a giliszta elhajtására ta-

látott, az arra vonatkozó hatásos bizonyítványokkal ellátott szer egyedüli bizonmánya Kassán, **Werfer Károly** könyvnyomdai irodájában és könyvkereskedésében hulis használati utasítással együtt darabja 20 ujkrájcáért kapható: